

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂESCĂ-CULTURALĂ
ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Staur. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE:
Pentru 1 an . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

De ziua sfintei Invieri a Domnului ANDREI

din mila lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Aradului, Ienopolei și al Hălmagiului, precum și al părților anexate din Banatul-Timișan.

Iubitului cler și popor din această de Dumnezeu păzită Eparhie, har și pace dela Dumnezeu Tatăl, iar dela Noi arhierescă binecuvântare.

„Dacă v'ați sculat împreună cu Hristos, cele de sus căutați, cele de sus gândiți, iar nu cele pământești”.
(Coloseni 3 v. 1-2).

*Hristos a înviat!
Iubiții mei fii sufletești,*

Ați băgat de seamă ce luptă surdă se dă în natură și câtă frământare se petrece pânăce se ivește primăvara? Iarna, vrând să mai țină pământul amorțit sub coaja ei de ghiață, acopere cu nori fața soarelui și cu suflarea vântului rece încearcă să împiedece ieșirea mugurilor din invelișul lor. Totuși puterea iernii este înfrântă îndată ce soarele își apropie fața spre pământ și pătrunde cu razele calde în toate ascunzișurile lui, chemând toate la o viață nouă. Aceasta este lupta dintre viață și moarte ce se petrece an de an sub ochii noștri. Viața ese mereu biruitoare de asupra morții fiindcă Dumnezeu însuși, care ține în mâinile Sale legile firii, este viață.

De câteori se ivește în fața ochilor noștri trupești primăvara cu florile ei, deatâteaori răsare și în fața ochilor noștri sufletești Invierea Domnului, acest praznic luminat ce umple de mângâiere sufletul nostru nemuritor.

Precum în natură soarele este cel mai mare binefăcător, care scoate floarea din muguri și face sămânța să rodească hrană pentru viață, așa și în viața noastră sufletească Hristos Domnul este soarele care ne luminează și călăuzește viața. Înțelepciunea lui Dumnezeu cu nimic altceva n'ar fi putut asemăna mai bine viața Fiului Său pentru lume decât cu soarele de pe bolta cerească. Precum fără soare nu este cu puțință viața în natură, așa nici fără de Hristos nu se poate trăi o viață sufletească deamă de om.

O primăvară sufletească, o renaștere duhovnicească se cade să fie pentru fiecare creștin Invierea Domnului. Dar această renaștere cere și ea o pregătire, o frământare sufletească. Despre această pregătire sufletească, prin care trebuie să treacă inima creștinului în timpul postului mare, despre acest *drum al Golgotei* ași vrea să vă vorbesc eu astăzi.

Timpul de pregătire pentru praznicul Invierii Domnului se aseamănă cu cerul mhorii ce acopere natura înainte de venirea primăverei. Și sufletul nostru trece prin focul suferinței, mai nainte de a ajunge la lumina Invierii. Câtă întristare nu se adună în inima creștinului în timpul de pocăință al postului? O întristare însă, care precum zice ap. Pavel, fiind „după voia lui Dumnezeu lucrează pocăință spre mântuire” (II. Cor. 6 v. 10). E limpede că păcatul este acela care naște întristarea, iar păcatul trăește prin răutatea noastră. Este cu neputință ca un creștin care a petrecut cu ochii sufletești deschiși slujbele din marele post al Invierii Domnului să nu-și fi văzut ca într'o oglindă și scăderile sale proprii. Cine

n'a stat oare tăcut și rușinat în fața Patimilor Mântuitorului, ce și-au ajuns culmea atunci când răulata omenească a țintuit pe cruce cea mai sfântă viață de om?

O apăsare, grea ca o piatră de moară, zăcea pe sufletul nostru văzând cum ne târăște păcatul, ca pe niște robi legași în lanțuri, la moarte. Simțeam scârba păcatului și gustul amar al morții precum și mirosul stricăciunii din mormânt. Vedeam moartea tirană cum își serbează biruința asupra neamului omenesc robit păcatului, iar sufletul nostru se ofilea cu gândul la cer, așteptând răscumpărarea din ghiarele morții. Aceasta e latura întâi, cea de umbră și de *întristare* prin care trece sufletul omenesc în fața praznicului Paștilor.

Dar iată că Hristos, soarele cel ceresc, își înloarce fața spre noi. Și ca soarele după furtună, El alungă norii grei ai întristării și ne scoate sub cerul senin, plin de lumină. Aceasta este latura cea de *bucurie cerească* a învierii Domnului, când drumul Golgotei se preface în *drumul Taborului*. Praznicul învierii Domnului cuprinde în sine: *întristare* și *bucurie*. Cea dintâi e sămânța din care răsare rodul bucuriei. Numai cine s'a întristat pentru Patimile Domnului se poate bucura deodată cu învierea Lui. Fără această frământare sufletul nostru nu ajunge să iasă la lumina învierii. Cine n'a vărsat lacrimi, — aceste picături din sângele sufletului, — în Joia și Vinerea mare, acela, ca și pomul uscat, lipsit de sevă, nu va purta nici florile primăverii în ziua de bucurie a Paștilor. Învierea lui Hristos, pârga învierii noastre, este un fapt împlinit în lume, dar nu și în inima omului necredincios, care rălăcește pe căile păcatului fără gândul de a se întoarce la Tatăl cel ceresc, decât doar pe patul morții. Fiecare primăvară aduce flori noi pe câmp, numai în inima necredincioasă învierea Domnului nu aduce suflare de viață nouă, pentru că lepedea ei nu s'a cutremurat, în ea stăpânește încă moartea și stricăciunea.

Iubiții mei fii sufletești,

Am prăznuit de atâteaori învierea Domnului încât sufletul nostru ar trebui să fie plin de lumină și de bucurie cerească. Mormântul nu ar mai trebui să turbure credința noastră în înviere și nemurire. Și totuși solzii nu au căzut de pe ochii noștri. De ce nu avem parte de bucuria învierii ci gemem tot sub povara întristării? De ce nu stăpânește în inimile noastre bucuria nepieritoare a vieții celei veșnice, ci frica morții cea amară? Pentru ce acoperim cerul învierii cu norii îndoielii și a necredinței noastre? Pentru ce în ziua cea mai luminată a bucuriei, noi plângem, suntem întristași și neliniștiți? Oare Fiul lui Dumnezeu să fi pățimit numai pentru ca să ne amăgească pre noi cu făgăduința învierii și a unei vieți veșnice? Nu este El oare: calea, adevărul și viața? Cel ce nu simte în sine ch-zășia vieții celei veșnice care este: pacea, seninătatea și bucuria, acela nu a eșit încă sub cerul senin al învierii și al Vieții, ci a rămas tot sub bolta mohorită a Morții unde stăpânește păcatul.

Nu poate fi bucurie adevărată de Paști fără o oarecare *renaștere sufletească*. Viața noastră o măsurăm după ani și fiecare an ne aduce un spor de înțelepciune și de experiență. Oare repeșirea învierii Domnului an de an nu se cade să adauge și ea măcar câte o scântee la credința și nădejdea noastră de mai bine? Când vedem primăvara an de an înnoind fața pământului, oare numai Paștile să nu fie în stare a aduce o *innoire și în sufletul nostru*?

Bucuria Paștilor este bucuria unei *biruinți*, pe care Hristos-Domnul a făcut-o asupra morții și de care odinioară ne vom face cu toții părtași. Ca dovadă a învierii ce va să fie, în fața ochilor noștri sufletești se înfățișează încă de pe acum *biruința vieții asupra morții* în felurite forme. Cât de frumos ne-a arătat viața Mântuitorului că: adevărul biruește minciuna; blândețea subjugă rălataea; binele biruește răul; răbdarea aduce biruința; smerenia naște înălțarea, iar suferința îndurată creștinește coboară în suflet pacea mângăitoare. Așa a întocmit Dumnezeu lucrurile, ca din *crucea suferinței* să răsară *biruința învierii*.

Dar Dumnezeu sporește bucuria noastră și increderea în înviere și prin cele văzute la fiecare pas, în natură.

„Sunt unii oameni — zice sf. Grigorie teologul — cari fiindcă nu văd cu ochii trupești cum se desparte sufletul de trup, apoi cum putrezește trupul prefăcându se în praf iar praful cum se amestecă cu celelalte lucruri, se îndoesc asupra învierii. Totuși dacă privesc oasele uscate abia pot crede că acelea se vor mai îmbrăca în carne, primind viață nouă. Aceștia dacă nu sunt în stare să creadă în înviere prin supunere la învățătura creștină, pot fi totuși încredințați pe calea minții, pentru că ce ne arată zilnic natura în toate elementele ei decât învierea noastră? Oare nu vedem cum pomii după ce și-au copt roadele, își scutură

frunzele, se ofilesc și mor încet, apoi din pomul ce la vedere este uscat, răsare un pom nou care face frunze și roadă, dobândind iarăși frumsețea-i de mai nainte? Nu e acesta semnul învierii? Să privim apoi sămânța unui arbore, ascunsă în pământ. Ea e mică și mărunță, și totuși ce arbore puternic ese dintr'însa. Dacă știm aceasta și ne întrebăm cu mintea: unde a fost ascuns arborele cel înalt? Unde au fost: coaja, rădăcinile, frunzele și fructele lui? Oare nu în sămburele cel mărunț? Atunci de ce să ne mirăm că Dumnezeu este în stare să facă iarăși om viu din trupul prefăcut în pulbere, sau chiar și numai dintr'un fir de praf, dacă El poate să facă să răsară păduri întregi din sămânțele cele mai mărunte?"

Așa ne grăește bucuria de Paști.

Iubiții mei fii sufletești,

Țara noastră a intrat în anul trecut pe făgașul unei vieți noi de Stat, care se numește *renaștere națională*. Avem prilejul binevenit astăzi pentru a lămuri ceea ce înseamnă această numire, cu înțeles adânc creștinesc. Cine zice „renaștere” se gândește la o *viață nouă*, mai bună și mai curată, desbrăcată de o viațuire plină de scăderi.

Cum a fost viața noastră obșlească în cei 20 de ani trecuți o știm bine cu toții, fiindcă scăderile ei le purtăm în noi, precum zice psalmistul „fărădelegea mea înaintea mea este pururea”. Eu nu vreau să zic că n'au fost buni conducătorii noștri din trecut, dar rele au fost moravurile, ai căror slujitori de bunăvoie ne-am făcut fieștecare, jertfind nu arareori și credința în Dumnezeu și morala creștină pentru socotelile noastre omenești. Și fiindcă fără morală se prăbușește și cea mai puternică țară, Dumnezeu a binevoit a ne opri la marginea prăpastiei. Țara s'a recules, s'a înmănușiat într'un front al renașterii naționale și a pornit la o nouă viață.

Cum însă *orice renaștere pornește din suflet*, fiindcă omul numai sufletește se poate naște din nou, și renașterea națională înseamnă o *înnoire sufletească*, o credință mai vie în Dumnezeu și mai bogată în fapte potrivite cu voia Lui. Ne găsim și noi Români într'o frământare, din care trebuie să iasă primăvara unei vieți mai bune. Nu văd alt soare, care ar putea să ne aducă această primăvară, decât pe Hristos și legea Lui. Drumul nou spre lumină este deschis. Să mergem pe dânsul. Incercarea sufletească venită peste țara noastră în săptămânile trecute, când a trebuit să ne ridicăm ca un singur om pentru apărarea hotarelor, este o dovadă că suntem pe calea cea bună a renașterii. Virtuțile ostășești, simțul de datorie cetățenească și iubirea caldă de patrie, de care tot Românul a dat dovadă la cea dintâi chemare a țării, ne fac vrednici în fața lui Dumnezeu de a stăpâni pământul pe care El ni-l-a dat. Aceste însușiri va trebui să rodească în viitor și pe *tărâmul muncii*. Pământul țării va trebui să-l frământăm nu numai în sudoarea frunții ci și a inimii și a minții noastre, ca tot lucrul nostru să oglindească în fața cerului alesele însușiri de: înțelepciune, blândețe, bună-tate și dreptate, cu care Dumnezeu a înzestrat neamul nostru.

Praznicul Paștilor înseamnă nu numai învierea morților, ci și o *sculare și ieșire a celor vii din vechile scăderi și o îndreptare spre cele bune*. Nu va fi cu puțință o renaștere a țării fără renașterea sufletească a fiecăruia dintre noi, pentru că fiecare cetățean este o pietricică din edificiul țării, și un purtător al zilelor ei de mărire sau de pierire, dupăcum felul nostru de viață este bun sau rău.

Învierea lui Hristos este izvorul oricărei renașteri. Fiorii unei vieți noi trebuie să pătrundă pe fiecare creștin. O alipire tot mai strânsă de Hristos-Mântuitorul, o credință tot mai vie în El, o iubire tot mai fierbinte pentru Celce a purtat crucea pentru noi toți, și o încercare de a ne face viața tot mai asemănătoare cu cea a Lui, au să fie roadele fiecărui praznic al Învierii.

Precum orice floare de pe pământ își întoarce fața spre soare și dela el primește căldura producătoare de roadă, așa și inimile noastre numai întorcându-se spre Hristos cel Înviat vor primi în sine *lumina renașterii*. Tăria și ajutorul nostru vin de sus, dela Celce șade de a dreapta Tatălui Său, încununat de biruință. De aceea să căutăm la cele de sus și la acestea să gândim. De acolo să coborim puterea de renaștere și peste cele de jos. Să ne dăm seama că renașterea este încununarea unei biruinți, și *orice biruință răsare din luptă*. Așa să ne luptăm, încât ca creștini să dobândim partea de viață veșnică alături de Cel înviat din

morți, iar ca Români să încununăm scumpa noastră patrie cu strălucire neîntrecută sub soare. Credem în această înviere și cu dor o așteptăm.

Darul Domnului nostru Iisus Hristos cu voi cu toți!

Arad, la praznicul Invierii Domnului din anul mântuirii 1939.

Al vostru iubitor părinte sufletească:

† ANDREI

Episcop

Predică pentru Dumineca Tomii

De Pr. Petru Bogdan, Aradul nou.

„Fericiți cei ce n'au văzut și au crezut“
(Io. 20.²⁹).

Iubiți creștini,

Este în aceste cuvinte o blândă muștrare pentru Toma, unicul care timp de-o săptămână a fost chivuit de îndoială, dar și o încurajare pentru noi.

Sf. Evangelist ne spune, că în ziua învierii, seara, intrând Iisus prin ușile încuiate ca să (risipească ucenicilor îndoiala și să-i) întărească pe învățacei în credință, — Toma lipsea. Iar când ceilalți i-au spus că au văzut de Domnul, Toma s'a îndoit. În dorința lui fierbinte de a se convinge cum știa mai bine despre învierea lui Hristos, Toma a ajuns până acolo că a răspuns: „De nu voi vedea în mâinile lui semnul cuiele și de nu voi pune degetul meu în semnul cuielelor, și de nu voi pune mâna mea în coasta lui, — nu voi crede“ (Io. 20. 25).

Cuvinte, cari par'că-l arată nouă ca un mare sceptic, adică îndoielnic în credință. Cum, tocmai el devotatul ucenic gata să moară împreună cu Iisus (Io. 11.¹⁶), el să se îndoiască? Să nu fie, oare, în această atitudine a lui și un înțeles mai adânc? Desigur, că da. Căci pe lângă că Toma preînchipuiește pe mulți dintre noi prin scepticismul său, îndoiala aceea are și o parte bună. El lipsise, nu fusese întărit și se îndoia între toți, el singur. Dar, fără îndoiala lui cerbicoasă, mulți ar fi ispițiți azi să creadă, că învierea lui Hristos a fost doar o părere a câtorva oameni simpli.

Toma, necrezând la început și convingându-se apoi, a pus o piatră de granit la temelie credinței noastre. De fapt, după opt zile dela înviere, Iisus a intrat iarăși și a dovedit și simțurilor lui Toma adevărul, risipindu-i îndoiala. Numai atunci a simțit învățaceiul că în adâncul sufletului el crezuse și, căzând în genunchi, muștrat de conștiință, a rostit cu dragoste și devotament: „Domnul meu și Dumnezeuul meu“. Și i-a răspuns Iisus: „Căci m'au văzut pe mine Tomo, ai crezut; fericiți cei ce n'au văzut și au crezut“.

Iubiți creștini,

Nu simțim, oare, și noi peste veacuri înghimându-ne într'un ungher al sufletului această blândă muștrare făcută Tomel de Hristos? Luați seamă că, spre deosebire de noi, Toma a crezut în sfârșit.

Greșala lui era că n'a alergat la mormânt cu Petru și Ioan, ca să vadă golgiurile singure zăcând; nici n'a mers, în aceeași zi împreună cu Iisus pe drumul spre emaus; și nici n'a stătut împreună cu ceilalți seara, ca să se convingă, văzând, despre înviere. Dimpotrivă. El a rămas cu îndoiala, până ce tot Iisus a venit la el și i-a smuls din acea stare.

Greșala noastră, a celor de azi, e că ne îndoim — dar n'o spunem, ori trâmblăm în lume îndoiala noastră; suntem mulțumiți cu ea, fără a căuta serios să-i punem capăt încotrova — deși în nemurirea sufletului nostru și în reînvierea firii la o nouă viață în fiecare an vedem mormântul deschis al Domnului, și nu alergăm ca Petru și Ioan, să ne întărim credința.

Pe calea acestei vieți Iisus merge alături de... alții; iar noi nu mergem cu el spre Emaus, spre biserică, unde să-l recunoaștem întru frângerea pâinilor cuminecăturii, ca Luca și Cleopa. Și când Hristos intră prin ușile încuiate ale necredinței noastre și vine între noi făcând minuni, noi lipsim, ca Toma, dintre aceia cari cred.

Iată, starea tristă a vremurilor noastre lipsite de liniștea sufletească, pe care Mântuitorul, precum ucenicilor, așa tuturor ni-o dă; de împăcare pe care nici știința multă, nici confortul, nici toate descoperirile vremurilor noastre nu ni-o pot da.

Suntem în moda scepticismului sau a îndoielei în credință, care ne ispitește să ne îndoim de anumite învățături ale credinței, pentru că — se spune — mintea noastră nu le admite de fapt ea nu poate să le înțeleagă. Deci creștinismul ar fi o credință nerățională. Creștinismul — zic scepticii, stă pe cuvintele: „Crede și nu cerceta“.

Să fie așa? De unde au scos oamenii acest dicton? În Sf. Scriptură și în Sf. Tradițiune nu se află o afirmație ca aceasta! E însă adevărat, că în știința omenească este un domeniu, în care cunoașterea cu simțurile sau experiența încetează, și în care credința este totul. De pildă în Matematică, axiomele. Le credem și nu le probăm. Măcar că în timpul din urmă s'au dovedit relative. Iată, deci, că aci mai bine se potrivește dictonul „crede și nu cerceta“, ca în credința creștină!

Intr'adevăr Creștinismul prin Sf. ap. Pavel zice: „Toate să le cercăți, ce este bine să țineți“ (I. Tes. 5.²²). Așa încât, până la un punct îndoiala este îndreptățită, până când omul se convinge că, înrădăvăr, cutare este credința propusă de Biserică. Altfel, creștinul ar ajunge la credulitate.

Această îndoială nu e încă păcat și se cheamă îndoiala minții sau teoretică, sau a lui Toma, cel ce a cercat să probeze minunea învierii cu simțurile și cu mintea. Dar el mai avea ceva: avea credință care stănd obrocită câțva timp, a izbucnit mai la urmă: „Domnul meu și Dumnezeuul meu“.

Dar a cerca numai cu simțurile și cu mintea noastră mărginită tainele dzești este curată nebunie. Credința creștină nu este numai o simplă încredințare, care cuprinde doar crezul omenească, ca în știință. Credința este un har dumnezeesc, ce cuprinde toată ființa noastră exclusiv: intelect, sentiment, voință; sau după cuvântul apostolului, ea este „adeverirea celor nădăjduite, și dovada lucrurilor celor nevăzute“.

(Evr. 11₁). E o anticipare a vieții celei veșnice. Este cea mai înaltă treaptă de viață spirituală, o eșire din întunec și petrecere în lumină, o naștere din Dumnezeu. (Ioan 1₁₃)¹⁾

Ceeace zădărnicește, însă, această ajungere e un alt fel de îndolală : a inimii sau îndolala practică, ce nu se îndestulește cu motivele tari aduse de Biserică pentru dovedirea adevărilor necuprinse de mintea omenească și această îndolală este păcat. Cel cuprins de acest păcat este, precum zice un scriitor și fillosf român (Lucian Blaga în poezia Scrisoare), mereu „aplecat peste întrebările lumii” și nefericit. În învățătura lui Hristos oricine află răspunsurile la toate întrebările lumii și fericirea, și viața vindecată de buba rea a îndolălii.

Această îndolală a inimii e un mare rău și pentru viața aceasta pământească. Dacă Cristofor Columb s'ar fi îndoit că, la capătul călătoriei lui, va găsi Indiile, n'ar fi îndrăznit să plece pe apele necunoscute și n'ar fi descoperit America.

Biserica noastră n'are la temelile ei suflete îndolnice, ci moaștele acelor care prin eroismul hotărâtor al credinței lor neclintite au câștigat cununa muceniciei. Scepticul este un balast al societății. Sf. Iacob zice că „celce se îndoește asemenea este cu valurile mării, care de vânturi se aruncă și se învaluește. Ca să nu gândească omul acela că va lua casa dela Domnul. Bărbatul îndoit la suflet, nestatornic este în toate căile sale” (Iac. 1-6-8).

Iubite creștine,

Te'ntreb acum : Voești să fii în creștinism doar o fanțoșă purtată încoace și încolo de vânturile îndolii? Caută în viața marilor sceptici și vezi, dacă a fost fericită și împăcată viața lor ; și nu fii necredincios.

Iisus petrece pururi în viața noastră. Numai să știi să vezi minunile, prin care el îți susține viața. Nu căuta cu simțurile tale să verifici aceste. „Urechea te minte și ochiul te'nșală” (Eminescu). Deci tu, care cerzi cu rațiunea învățătura lui Iisus și scurtezi cu microscopul minunilor lui, ești primul înșelat.

Dumnezeu ți-a dat un alt „instrument”, cu care să te apropii de Hristos și de învățătura lui: *inima ta*.

De vei cerca toate, în cer și pe pământ, cu acest minunat aparat, vei găsi împăcarea cu tine însuși și cu Dumnezeu.

Mănile tale întinate sunt de păcat. Ranele Mântuitorului, și tu le-ai produs, prin neascultare. Nu mai înăspri, atunci, durerea acestor rane cu îndolala ta, care vrea să pună degetul în semnul culelor și să pună mâna în coasta Domnului Hristos. Zi și tu cu un mare scriitor :

— Doamne, noi care nu te-am văzut cu ochii trupului, credem în tine” (Fr. Mauriac, *Viața lui Iisus*, pag. 272) și : „fericții cei ce n'au văzut și au crezut” (Io. 20₂₈). Amin.

Colțul Preotesei (XI).

Tragedii preoțești.

Maică Preoteasă,

Am amintit că un ziar englez a făcut nu demult o anchetă spre a afla în care profesii sunt cele mai multe căsnicii fericite. Rezultatul a fost că în familiile preoților englezi trebuie căutate căsniciile cele mai fericite. Lucrul se explică nu numai prin aceea că chemarea preoțească predestinează pe soț la iubire, pace și înțelegere, ci și prin felul de a fi al femeii engleze, care înțelege ceea ce înseamnă a fi soție de preot. Deși la englezi căsătoria nu este o taină, ca la noi, totuși divorțul este foarte rar, ca să nu zicem chiar necunoscut. Preoteasa engleză se consideră și ea ca misionară pe terenul faptelor caritative și al educației femeilor. Ea nu are timp nici pentru lux nici pentru trândăvie, cele două mijloace prin care diavolul ispitește pe femeia măritată și sparge căsnicia.

Nu știu care ar fi rezultatul dacă am întreprinde și noi o anchetă, măcar pe eparhie, pentru a cunoaște care este starea de fericire în căsniciile preoților noștri. Singur Celce amestecă în viața noastră bucuria cu durerea, dulcele cu amarul poate să vadă în suflete. Noi nu putem decât să bănuim ceea ce se petrece în sanctuarul cel mai tănuț al căminului preoțesc, prin manifestările din afară, ce se revarsă uneori ca lava unui vulcan în erupție. Și ceea ce vedem în aceste cazuri este tragedia, deslănțuită ca o furtună, care a fost precedată de un calvar. Cine ar putea spune că nu a văzut atâtea sguarduri și în familiile noastre preoțești? Moartea, cu întreg cortegiul ei de dureri fizice și morale, nu înconjură nici casa preoțească, unde de altcum străjuește crucea și patratul. Ura și dușmănia a deschis undeva vre-o fereastră, pe care duhul cel rău a pătruns și în acest sanctuar și nu pleacă de acolo fără de o jertfă. Iubirea nu a mai stat de veghe la toate deschizăturile, și atunci săgetarea celui rău a doborât cu ușurință inimile. Cine este jertfa? Uneori soțul preot, altădată soția sau vreunul din copii. Aripa morții, sau în cazul cel mai bun ghiarele unei boale nemiloase, coboară jalea peste atâtea familii preoțești. Oricât de obișnuit ai fi ca preot să vezi la tot pasul boala și moartea secerând vieți în jurul tău, când privirea ta dă de câte o tragedie preoțească te sguduie și te întrebă : Cum, nici aici — unde firul căsniciei s'a tors din iubire curată și s'a țesut pe pânza fericirii visate ; unde toate mijloacele de scăpare din ispită au stat la îndemână, sub formă de rugăciune și puteri sfințitoare, — fericirea n'a avut o vatră statornică ? Și aici a stăpânit plânsul și blestemul ? Dar atunci în ce fel de familie să mai găsim pilda curată a căsniciei senine ? Un gol parcă se naște în sufletul credincios când vede aceste tragedii tocmai acolo unde aștepta să vadă fericirea.

Mi-e greu să aminlesc cazuri, prin cari retrăiesc trecute clipe de sguiduire. Sunt însă silit s'o fac pentru că altcum s'ar părea că grăesc din teorie Amintesc deci în pripă câteva cazuri din negrul mănunchiu, în care durerea își arată fața în diferite forme, ca într'un caleidoscop.

O familie bogată de preot, care avea tot ce-i trebuia, avea un fiu și o fiică. Nici un nor nu turbura cerul fericirii lor cu grijă materiale. Nenorocirea, care

¹⁾ Despre ce să predicăm Bis. și Șc. No. 18 din 1937.

pândește la toate ușile, se furișă în această familie sub forma amorului impetuos al tinerului fecior de preot, de 18 ani, care deși elev de liceu, nu mai voia să știe de ascultare părintească ci voia cu orice preț să se căsătorească cu olesăa inimii sale, tot o elevă de liceu. Când alintatul tinăr, care nu învășase până aci să întîmpine vre-o rezistență, se află de astădată față în față cu opreliștea părinților, situația i se păru atât de insuportabilă încât își luă viața cu un glonte de revolver. Mama îl urmă în mormânt, doborâtă de jale, iar în mai puțin de un an muri și tatăl. La cea dintâi ispită a celui rău, se stinse o familie preotească în care părinții nu-și ștuse crește copiii.

Același caz cu o varianță. O familie săracă de preot avea loată comoara în unica fată, frumoasă și plină de viață. Fiind unica la părinți și adorată, nu-și închipuia că pentru ea pot fi și lucruri nepermise. Frumusețea însăși este o grozavă ispită, iar când îi lipsește și frâna morală dinlăuntru, — duce aproape totdeauna în prăpastie o fată tineră. Frumoasa fată de preot, se lăsă ușor ademenită de vorbele dulci ale unui tiner imberb și când se deșteptă la realitate își spălă rușinea într-o otravă. Moartea ei aduse în câteva zile pe albi pe capul părinților, cari sleiți de puteri, ca niște stafii ce nu și mai găseseră locul în lume, plecară și ei încurând dintre cei vii.

Dar cazurile acestea sunt numai unul din o mie. Din ele am cunoscut grozava pedeapsă cerească ce planează asupra capului acelor părinți cari uită că copilul li se dă numai în finere, și nu spre desmierdare. Dumnezeu îl ia în mod dureros dela părinții cari socotesc că copilul este numai rod al pântecelui lor și nu un dar ceresc ce trebuie crescut tot pentru cer.

Ori cât m'au sguđuit cazurile de moarte între cei tineri, gândindu-mă la florile ce se scutură înainte de a da roadă, am aflat și mângăiere în faptul că tot e mai bine să pleci din lumea aceasta mai curând decât încărcat de păcate.

Dar să venim la adevăratele tragedii preotești, ce se petrec între soți, de obicei din vina unuia dintre ei.

Un preot tinăr, cu înzestrări sufletești, ajunge după câțiva ani de căsnicie să decadă. Înzădar avea doi copii, frumoși și cuminiți; casa lui era pustie, nu mai era suflet într'ânsa. Soția lui trăia și ea, nu erau divorțați, dar între ei se deschisese o prăpastie. Pentru a nu fi silit să se certe cu ea la fiecare cuvânt înțepat ce i arunca de pe umăr, preotul la început se ducea de acasă prin sat. Apoi începu să bea. În starea aceasta de bestitudine artificială nu auzea nimic din certurile soției. Numai că beția îi rodea nervii și puterile trupului. Oamenii milostivi, cari cunoșteau durerea lui sufletească, începură să-l culeagă de prin șanțuri. Cine era vina acestei tragedii familiare? Soția, fată orfană, pe care preotul o luse din dragoste, în nădejdea că cine a crescut în lipsuri nu va fi doritoare de desertăciuni, îi înșelase nădejdiile. Începu să-l facă reproșuri că de ce a luat-o dacă nu e în stare s'o îmbrace cum se cade. Când preotul, din pricina salariului modest, nu fu în stare să-i împlinească dorințele de a merge mereu în vizite și a primi vizite, dușmănia de moarte fu declarată. De atunci înainte căsnicia preotului deveni un calvar.

Rușinea nu lasă pe preot să se plângă în afară. De aceea inimile mai simțitoare, care văd că s'au înșelat în căsnicie, dar pe care conștiința tare le reține de a se tăvăli în mocirla nedemnității, gem sub povara crucii. Ce a putut oare tălnul în inima sa acel preot

tinăr, vrednic și el, care se aruncase sub roțile trenului, pentru a se svoni apoi că a alunecat acolo din nebagare de seamă? Oare soția lui care începuse a se separa de el nu simte nimic în inima ei din groznică remușcare pentru sinuciderea soțului preot?

Dar tinerul preot cu fața palidă, semn al suferinței, în care lucesc doi ochi negri, cuminiți și aprinși de o vâpae lăuntrică, cu călă țările sufletească își poartă crucea, așezată prea de timpurlu pe umerii lui! E cu doi copilași nevinovați în casă, doi îngeri, păzitori ai lui de desnădejde. Preoteasa nu e moartă, dar de ani de zile este într-o casă de sănătate. Acasă toate ungherele vorbesc despre ea, toate oglindesc chipul ei. Și iubitorul soț este silit zi de zi să audă șoaptele lucrurilor neînsuflețite, care întrebă când vine acasă maica preoteasă, mama celor dor copilași. O, iubite frate, cine n'a lăcrămat de durerea ta? Te văd urcând și pe tine cu crucea pe umeri în urma Celuice se pregătește să învie. În răbdarea ta până la sfârșit îți s'a gregălit mântuirea.

Să nu se creadă însă că vina pentru tragediile preotești o poartă numai preoteșele. Sunt nenumărate cazuri când preoteasa poartă crucea. Nu amintesc decât un caz caracteristic. Un preot tinăr își uitase jurământul de credincioșie față de soție, dela taina cununiei. Era de două ori de condamnat: Ca soț și ca preot. Soția înșelată, fire blândă, și a căutat mângăierea în plâns. A plâns râuri de lacrimi, care-i curăjau sufletul de întinăciune, dar care i-au și luat vederea ochilor. Când soțul ei necredincios muri, o noapte întunecoasă acoperea acum vederea ei. Spunea, ca oarbă, că l-a ertat de mult, fiindcă de când nu mai vede cu ochii trupești nu se mai supără pentru nimic. De acum ea nu mai poate pândi și urmări pe soțul ei, de aceea nici nu-l mai bănuște de rău. Douăzeci de ani a mai trăit această preoteasă bătrână, oarbă, după ce soțul ei preot o părășise pentru a se duce la judecata lui Dumnezeu. Timpul acesta a fost pentru preoteasa oarbă timp de desăvârșire în sfințenie. Cum nu vedea nimic, nu avea nevoie de multe. În camera ei, largă numai de câțiva pași, avea un pat din papură pe care se odihnea iar sub pat o lădiță unde își păstra demanțarea. Degetele ei învăteau neîncetat boabele negre ale șiragului de „mătâni” ce-l arătau câte rugăciuni mai are de spus în aceea zi. S'a stins lin, fără durere, mulându-se din întunec la lumină.

Pentru ce îndrăsnesc, maică preoteasă, să turbur bucuria praznicului tău cu această scrisoare în care s'a nimerit să vorbesc locmal despre tragediile preotești? Ca să te gândești la acele cazuri când preoteasa e de vină pentru tragedia preotului și să te ferești de a merge pe acea cale. Preferă mai bine să porți tu crucea nevinovăției și prin suferința ta să răscumperi dela pierzare pe soțul tău. Suntem în timpul când ne gândim, mai mult ca oricând peste an, la însemnătatea crucii.

Mai pre sus de toate ține minte că *cununia ta este o taină*, fiindcă ai încheiat-o nu numai în fața oamenilor ci și a lui Dumnezeu, nu cu un bărbat de rând ci cu un slujitor al Lui. Păzește sfințenia tainei, ca florile de miri din cununia ta de mireasă să nu se prefacă în cunună de spini. Numai în felul acesta se poate împușina numărul tragediilor preotești.

Preotul bătrân

Misterul învierii

De: Prof. Constantin Rudneanu

În viața omenească există multe căi, pe cari omul poate înalța. Calea vieții creștine e cea mai bună și sigură. Ea ne indică felul în care trebuie să ne conducem, pentruca să ne mântuim.

Sărbătoarea sfântă a Învierii este lecția minunată a nașterii sufletului. Misterul ce s'a arătat în ziua Învierii Domnului nostru Iisus Hristos, ne face să ne gândim la groapa goală și la ingerii cari străjuiau dinprejur...

După chinuri îndelungate, după suferința îndurată de Iisus Hristos, după amarnica filosofie a lacrimilor și a durerii, a urmat triumful sfintei Învieri.

Creștinul, împăcat cu sufletul său, simte vibrațiile sfinte ce s'au coborât în ziua Învierii.

Învierea lui Iisus Hristos înseamnă învierea corpurilor, dogmă atât de importantă în istoria Creștinismului: „Că de vreme ce printr'un om a venit moartea, tot printr'un om și învierea morților. Și precum întru Adam¹ toți mor, așa și întru Hristos: toți vor învia” (I Corinteni, XV, 81-22).

Strămoșul neamului omenesc Adam a păcătuit; a trebuit ca să vină Fiul lui Dumnezeu, ca să ridice păcatul și să restabilească împărăția spirituală; precum este scris: Făcutu-s'a Adam omul dintâi, cu suflet viu, iară Adam cel de pe urmă cu duh dătător de viață”. (I Corinteni, XV, 45).

Noi vedem reanțăile lumii materiale, dar dincolo de lumea vizibilă găsim lumea invizibilă a Divinității — ea este puterea spirituală ce conduce și pune ordine deplină asupra tuturor lucrurilor văzute.

Misterul învierii este suprema chemare a împlinirii planului divin, plan întocmit de Dumnezeu pentru realizarea mântuirii umane. El poate fi trăit de toți ceice aleargă cu neastâmpăr la Izvorul nesecat al Crucii sfinte.

Misterul sfânt al Învierii lui Iisus Hristos nu poate fi pus în legătură cu alte mistere din lumea antică; și au greșit nespun de mult cei ce au făcut o apropiere intimă cu Dionisos, Orpheus, misterele dela Eleusis, cu Cybele și Atis, Isis, Osiris, Mitras și multe altele. Toate acestea fac parte din lumea legendară: a faptelor și a credințelor religioase ale popoarelor respective; sunt simple tradiții și manifestări de inițieri în domeniile cultelor respective.

Misterul creștin, din contră e de altă natură. El constituie viața reală, adâncă a manifestării religioase. Domeniul religiei creștine s'a realizat aci, pe pământ, prin lumea faptelor istorice săvârșite de Mântuitorul Iisus Hristos, sunt mărturiile nesdruncinate ale celor ce au văzut și contemplat minunile făcute — martorii oculari ai dramei sfinte și ai cuvintelor împlinite în ziua Învierii.

Discuțiile anumitor istorici de religii, de a explica misterul Învierii numai pe un plan pur spiritual și de a accentua, că sf. Apostol Pavel numai despre această spiritualitate platonice, mistică vorbește, trebuiesc definitiv combătute și înlăturate.

Fiul lui Dumnezeu a fost Om și Dumnezeu, — prin prisma aceasta, a celor două naturi, s'a destășurat tot ce s'a întâmplat. Sf. evangheliști ne arată tot ce s'a întâmplat; iar dintre sfinții evangheliști, Sf. Ioan ne dă adevărate pagini de filosofie creștină, cu privire la *Logosul sfânt*.

Evanghelia lui Ioan conține, după expresia unui

istoric creștin; *germenul dogmatic*, al naturii divine și umane a lui Iisus Hristos *Logosul este Hristos cel viu și personal*.

„*Învind Iisus din mormânt, precum a zis mai înainte, a dăruit nouă viață veșnică și mare milă*”.

Pățimire și Inviere

de D. Tudor

În economia mântuirii întregului neam omenesc, hotărâtă de Dumnezeu din eternitate, centrul sau punctul ei culminant de faptică realizare, îl constituiesc Pățimile și moartea Domnului, iar prin dumnezeiasca Sa Inviere se preamărește în chip deosebit Cel ce a pățimit cu trupul pentru noi. În adevăr, în creștinism, fără să se diminueze importanța întrupării Fiului lui Dumnezeu, sau să se scadă cu ceva din înălțimea învătăturii Sale, totuși accentul se pune pe Sf. Sale Pățimi și mai ales pe Învierea Sa din morți. Faptul acesta ar părea multora, la o primă vedere, cam paradoxal și oarecum demn de a fi de necrezut; dar o adâncire în înalta lor semnificație pentru mântuirea neamului omenesc, ne dovedește luminosul adevăr al acestei accentuări deosebite.

Să încercăm s'o facem în câteva reflexiuni.

O dogmă în deobște cunoscută a bisericii creștine ne învață, că prin călcarea poruncii dumnezeiești prima pereche de oameni s'a pus în dușmănie cu Creatorul ei și a atras asupra sa și a urmașilor după trup, cea mai cruntă ocară și osândă alui Dumnezeu: alungarea din Edenul fericirii împreună cu blestemul neîndurat, întunecarea facultăților spirituale și o fărâmițare lentă a puterilor lor fizice, a cărei epilog neîndurat este moartea trupească. Acestei căderi în păcat, trebuia să-i urmeze neapărat o împăcare și trăirea în perfectă armonie a făpturii cu Creatorul ei; trebuia să-i urmeze și o biruință asupra morții însăși. Dar, totodată, prin nesocotirea poruncii, omul vătămă într'un mod nedemn maiestatea Creatorului. Și, dreptatea dumnezeiască cerea o satisfacție pentru vătămarea produsă. Această satisfacție însă trebuia să aibe o calitate deosebită, să fie infinită ca și dreptatea vătămată prin păcat.

Cine putea să îndeplinească aceste condițiuni? Cine le-a îndeplinit întocmai? Numai Fiul lui Dumnezeu! Prin ce? Prin Pățimile și moartea Sa de pe Cruce! Ce este atunci Pățimirea Domnului? Un exemplu clasic de supunere desăvârșită voinței Tatălui ceresc și o iubitoare substituție a neputinței omenești, pusă în fața celei mai grele probleme ce trebuia s'o rezolve: aceea a mântuirii sale proprii. Prin sf. Pățimiri a realizat Domnul mântuirea obiectivă a neamului omenesc, l-a împăcat cu Creatorul său, l-a dat posibilitatea să se înfizeze din nou și a îndeplinit un act pe care omenețirea în decăderea ei, din ce în ce mai în adânc, în abisul fărădelegii, n'ar fi putut să-l îndeplinească: a satisfăcut dreptății dumnezeiești vătămate prin păcat!

A suferit Fiul Omului calvarul crunt al Golgotei pentru oareșcari vini proprii, sau din vre'o necesitate launtrică, ori din afară de El? Ca Dumnezeu, doar, *nu putea pătimi*, pentrucă sfințenia și infinitatea lui Dumnezeu nu putea fi supusă pățimirii care e în afară de El. Iar, ca om, fiind conceput într'un mod mai presus de fire și curat, prin urmare, de orice maculă a păcatului, original și personal, *nu trebuia* să păți-

miască! Și totuși a pălinit! Pentru Sine însă nu! Ci pentru alții, pentru toi toți! „Hristos a suferit odată moartea pentru păcate, El cel drept pentru cei nedrepți, ca să ne aducă la Dumnezeu...” (I Petru 3,18).

Câtă dragoste și câtă jertfă de sine în acest dramatic act al economiei mântuirii lumii?! Câtă umilință și durere în răbdarea suferinții?! „Atât de mare a fost această durere îndurată de Iisus, încât și stâncile cele mai tari se zdrobiră, pământul se cutremură și soarele se întunecă pentru a suferi împreună cu Creatorul lor”. Și ce măref exemplu de răbdare până la sfârșita suferinții?! În această surdă răbdare a suferinții stă, de altfel, și cheia perfecțiunii și a mântuirii fiecăruia dintre noi. „Nu în evitarea durerii pământești stă salvarea, ci în îndurarea ei cu voința eroică alui Hristos. Altfel împotriva suferinții și a morții din această lume, nu este” — observă pe bună dreptate învățatul profesor Nichifor Crainic în cartea D-sale „Ortodoxie și Etnocrație”.

Suferința e strâns legată de existență; prin urmare și noi suferim. Dar, câtă deosebire între suferința noastră și suferința Domnului?! Noi suferim pentru că am păcătuit; El pentru că ne-a iubit! Singura cale însă de a ne smulge din fiorii suferinții, este îndurarea ei până la capăt, cum a făcut-o El. Și, prin această îndurare, Hristos cel întrupat, umilit și răstignit, mort și îngropat, a devenit modelul veșnic al perfecțiunii spre care trebuie să tindă omenirea întreagă, dacă vrea să se mântuiască din suferință și să se înalțe în transcendență, la Dumnezeu. „Prin Hristos omul la Hristos Dumnezeu”, precum scrie marele mistic german, Heinrich Seuse (sec. XIII—XIV) în „Cartica Veșnicei Înțelepciuni”.

Această lozincă și-a găsit o splendidă realizare mai ales în viața experimentală a sfinților și a misticilor creștini. Căci, ce altceva este istoria mistice creștine dacă nu „istoria trudei supra-omenești a înșilor, cari merită numele de mistici, de a se identifica cu Patimile Domnului, pentru a se mântui prin El. O privire generală asupra acestei mistici ne oferă spectacolul sguduitor și înălțător în același timp al unei vaste Golgote, în care răstignirea se reîntrupează mereu în inșii singuratici și tot mai numeroși, încordați în teribila voință eroică de a realiza pe Hristos în trupurile lor răsucite în chinuri fără nume, pentru a zdrobi iadul păcatului și al vremelnicei și pentru a birui cu El în gloria învierii veșnice”. (Nic. Crainic, Curs de mistică germană. Buc. pag. 210—211).

Alături de Sf. Patimi, cel de al doilea act din economia mântuirii, Învierea Domnului, are o nuanță și o semnificație cu totul deosebită. Cel dintâi a constituit în sine o sumbră umilință a Celui Răstignit pentru păcatele lumii; cel de al doilea este o înălțătoare preamărire a Celui Înviat. Departele însă de a fi numai o simplă idee sau un postulat metafizic, ca în filosofia antică sau modernă, Învierea Domnului din morți, este mai presus de toate un fapt eminent istoric. Hristos a murit real ca toți oamenii, a fost îngropat real ca toți oamenii și a înviat real precum vor învia toți oamenii prin El. Este specificul creștinismului această prea lumioasă dogmă și negarea ei este echivalentă cu pierderea dreptului de a te numi creștin.

Prin măreția cu care a fost realizată minunea Învierii, ea a fost sortită să fie totodată și adevărul tuturor actelor premergătoare din economia mântuirii. Ea este zenitul din care se restrânge asupra tuturor acestor acte, caracterul de transcendență. Căci, fără

măreția ei, ce ar fi rămas de pildă, dumnezeiasca Întrupare a Fiului lui Dumnezeu în pântecul unei Fecloare, dacă nu un simplu mit, prea asemănător cu mitul întrupării vre'unui semizeu din mitologia antichității?! Sau, ce s'ar fi ales din nenumăratele minuni săvârșite de Iisus Hristos, în decursul vieții Sale pământești?! Ele ar fi fost sortite cel mult să fie puse alături de înșelătoarele vrăjitorii pe cari aceeași mitologie a Orientului, le-a răspândit cu cea mai conștiințioasă reclamă de fapte miraculoase. Fără măreția Învierii creștinismul ar fi rămas pentru mulți o simpla minciună. Semnificația deosebită a acestei minuni ne-o învederează prea luminos propovăduirea Apostolilor. Porniți ca să convertească neamurile la noua religie alui Hristos, ei fac din această Înviere punctul central al binevestirii lor și se declară martori oculari ai împlinirii ei aievea. Și este explicabilă această accentuare deosebită, pentru că cel care era în stare să creadă în adevărul Învierii foarte ușor putea să creadă și în celelalte adevăruri de credință a noii religii, căci prin prisma celei dintâi se adevăresc toate celelalte.

Pe lângă acest caracter istoric și de adevărire a divinității noii religii, Învierea Domnului, raportată la noi, are și o altă semnificație. Ea este o biruință asupra celei mai penibile urmări a căderii în păcat, o biruință asupra morții însăși. Prin Învierea lui Hristos acul morții a fost tâmpit, — după cum sună cântarea bisericăescă — și ni s'a dat și nouă chezașia învierii din cea de a doua venire. Omul, prin ea, a fost rapit din ghiarele morții și s'a făcut părtaș vieții celei veșnice. Cu alte cuvinte Învierea Domnului este ușa de intrare a omului în eternitate. În adevăr, ce crudă și amară ni s'ar părea moartea dacă nu am avea chezașia învierii noastre?! Fără dânsa orice scânteie de nădejde în înfrângerea ei cândva, n'ar fi decât o simplă iluzie ce ar aduce după sine decepții și mai amare pentru biata ființă umană. Învierea din morți a Domnului este însă dovada concludentă că și noi vom învia, căci după cum spune Apostolul neamurilor „dacă morți nu înviază nici Hristos n'a învia” (I Cor. XV, 16).

Învierea Lui a fost spre preamărire. Și a noastră poate fi spre preamărire. Poate să fie însă și spre osândă. Cel cari în viața lor pământească s'au smerit pe sine ascultători făcându-se poruncilor divine se vor scula spre „învierea vieții”, iar cei cari s'au sumețit ca primul om, vor învia totuși, dar spre a lor judecată și pierzare. Rămâne la propria voință a omului ca să-și asigure fericirea învierii spre preamărire sau să primască cu groază fiorii celeilalte.

Din toate cele înșirate până aci, se poate înțelege ușor de ce în economia mântuirii neamului omenesc, așa după cum o învață religia creștină, accentul se pune pe Sf. Patimi și mai ales pe Învierea Domnului. Prin cele dintâi s'a realizat în faptă mântuirea; prin cele din urmă s'a preamărit cel care a realizat-o și ne-a deschis și nouă poarta spre „învierea vieții”. Să ne străduim din răspuneri a gusta din dulceața ei fericitoare!

Ziua Sf. Învierii

De: *Mihail Wieder*

„Ne va vindeca din două zile, iar în ziua a treia ne va scula, ca să fim iarăși vii în fața Lui”.

(Ozeia 6. 2.)

Lumea creștinească își serbează astăzi cea mai mare sărbătoare a ei, sărbătoarea săbătorilor: În-

vierea Domnului nostru Iisus Hristos.

Inima credincioșilor tresaltă de bucurie și suflul nostru cântă un cântec nou, cântarea cântărilor: *Hristos a înviat!*

„Hristos a înviat”, este o propozițiune exclamativă; este deci o propozițiune suflătoare, nu rațională; e o limbă a sufletului; un grai scăpat din cântarea sentimentelor noastre ciocotitoare.

Și iată, aceasta stare a noastră — psihologică în legătură cu învierea lui Hristos este dovada, cea mai grăitoare că Hristos a înviat...

Bucuria noastră de astăzi e motivul cel mai puternic al convingerii noastre despre realitatea și autenticitatea Învierii lui Hristos. Nimeni nu iubește un lucru, pe care nu-l cunoaște de loc. Iar noi, dacă ne veselim în ziua de astăzi, — bucuria își are rădăcina ei în iubire: — mărturisim convingerea noastră în Învierea Lui.

Convingerea aceasta este spirituală; este o convingere a duhului, care n'are nevoie de argumente pozitive; e o cunoaștere a iubirii.

Învierea lui Hristos o știm din Sfinții Evangheliști. Cunoașterea aceasta pare a fi puțin suficientă pentru aceia cari nu iubesc pe Hristos. Pentru noi însă, cari-l iubim, informația această biblică sporește, prin iubire, până la măsura unei cunoașterii complete.

Învierea lui Hristos ni se confirmă prin iubire: „Dacă mărturisești cu gura ta, că Iisus este Domnul și crezi în inima ta, că Dumnezeu L-a înviat pe El din morți, vei fi mântuit” (Romani 10, 9). Credința în înviere este un act al inimii; este miezul sufletului credinții noastre. Nu aparține, deci, facultăților cunoscute, ci celor necunoscute, în noi.

Înainte de sărbătoarea învierii am avut săptămâna Patimilor. Este, cred, foarte semnificativă aceasta rândulală a Bisericii; este o pregătire un examen, o probă a iubirii noastre către Hristos, în ajunul Învierii.

Părinții noștri bisericești știau, că taina Învierii nu poate fi înțeleasă decât în cadrele iubirii. Hristos a adus darul iubirii; deci nu poți să-l pricepi decât prin iubire...

În săptămâna Patimilor, noi ne concentrăm, în mod voluntar, toate acțiunile noastre sufletești, asupra persoanei lui Hristos. Trăim cu El toate evenimentele cele mai importante; pătimim, ne răstignim cu El; prin asta îndeplinim toate condițiile unui iubitor către cel iubit; pentru că iubire înseamnă o renunțare la eul tău, la existența ta, în folosul celui iubit. Iubirea înseamnă a înceta de a fi ce ești, pentru a deveni, a te contopi cu ființa iubitului; iubirea înseamnă să încetezi de a trăi viața ta, pentru că să trăiești, să voiești, să gândești să simți ca El, ca iubitul.

În ajunul Învierii noi am dat dovada acestei iubiri către Hristos. Prin aceasta noi ne-am unit cu El în sensul cel mai posibil al cuvântului. Noi nu mai trăim în noi, ci întru Hristos. Acum, și numai acum putem înbila cu bucurie și cu convingere, că *Hristos a înviat!*

Hristos a înviat! Vestea aceasta bună, *Vocea lui Hristos o glăsuiește în noi, prin noi.* Acel Hristos, în ale cărui Patimi și răstignire ne-am transpus viața, ființa noastră!

Învierea lui Hristos o pricepem și o cunoaștem, deci, prin răstignirea Lui. Dacă „iubire” înseamnă a se dăruia cu totul celui iubit, atunci iubirea și jertfa

cresc pe aceeași tulpină. Jertfa lui Hristos este deci, expresiunea maximă a iubirii lui către noi, a unirii Lui cu noi.

Iată, unirea aceasta prin iubire ne dă astăzi siguranța convingerii, că Hristos a înviat.

Să ne lertăm și să ne iubim și să zicem celorce urăsc: fraților. Numai în condițiunea aceasta vom învia și noi cu — și ca Hristos. Numai o moarte ca a lui Hristos — adică moarte de jertfă și iubire — implică învierea.

„Dacă ne vom vindeca din două zile, adică din două zile în care Hristos a fost mort dacă vom înțelege, ne vom însuși moartea lui Hristos atunci Învierea Lui ne va fi și nouă de folos, vom învia și noi. „Iar în a treia zi ne va scula ca să fim iarăși vii în fața Lui”.

Hristos a înviat pentru că a murit o moarte de jertfă, moarte de dragoste. Vom învia și noi dacă vom muri ca El. Dragostea este taina vieții este deci taina Învierii.

Iată de ce a treia zi, ziua Învierii ne face să fim pururea vii în fața lui Dumnezeu. Învierea este rezultatul răstignirii, este rezultatul dragostei.

„Să ne bucurăm deci și să ne veselim de ziua aceasta pe care a făcut-o Domnul” și să strigăm cu bucurie:

Hristos a înviat!

Un sol al Franței între noi

— P. Sf. Sa Henri R. Beaussart, episcopul Parisului —

Încă din luna Februarie, Institutul francez de Înalte Studii din București înștiințase pe P. Sf. Sa Părintele episcop Andrei, că ne va cerceta țara un distins reprezentant al națiunii franceze, — care va sosi și la Arad, — în persoana episcopului auxiliar al arhiepiscopului-cardinal de Paris, P. Sf. Sa *Henri Roger Beaussart*, ca trimis al Ministerului francez de Externe.

Prea Sf. Sa vine într-o misiune culturală, având noi și altfel, cu marea națiune franceză, legături, cari pot și se cer a fi strânse și mai mult.

P. Sf. Sa a fost și la București, unde a fost la Patriarhie; a venit și la Blaj; a trecut la Timișoara și Lugoj, luând în toate locurile contactul cu autoritățile românești, și peste tot cu Românii, fără de a se izola, însă, nici de alții.

În toate centrele, în cari P. Sf. Sa s'a oprit și se va mai opri în România, a ținut să conferențeze cu eleganța și finețea și cu substanțialitatea, caracteristice spiritului francez. Bine înțeles, pe lângă că, personal, P. Sf. Sa e dedublat, în mod fericit, și de calitatea sa distinsă de biserican și un spirit, pe cât de vioiu, pe atât și de afabil. Dar să nu precipităm prea mult.

La Arad, P. Sf. Sa a sosit Vineri înainte de Florii, când organul nostru era încheiat și expedit. După masă, dela reședința episcopescă, unde a fost găzduit, a plecat imediat la Palatul cultural, unde-l aștepta sala ticsită în mod neobișnuit, pentru a-l asculta conferența.

În conferența sa, în care a tratat despre spiritualitatea franceză, relevând și notele caracteristice

ale vieții franceze sub raport religios, — încă dela început a declarat-o, că este bucuros a se ști, cu această conferință, sub patronajul P. Sf. Sale Părintelui episcop al nostru, care-l prezentase publicului.

Menționând tangențial despre unele umbre ale vieții franceze, a ținut să sublinieze, că cu totul altfel se prezintă Franța sub raport religios, decât cum o înfățișează jurnalistică. Se afirmă cu oarecare exagerare, că poporul francez ar fi în decadență. Ca dovadă contrară invocă P. Sf. Sa marile sforțări pentru reconfortarea familiei, grija de tineret mai ales; sporirea așezămintelor social-cresline și, în legătură cu toate acestea, marile realizări și în alte privințe. Așa, nu de mult în Paris a fost înălțată, cu concursul Cardinalului-archiepiscop, cea de a suta biserică nouă. Unde sunt, însă, celelalte, multe așezăminte cu caracter social-cultural, menite a consolida viața creștinească din cuprinsul Franței?! Toate aceste realizări își au prețul lor mai ales prin împrejurarea, că biserica catolică nu primește nimic dela Statul francez; iar preoții ei trăesc și se străduiesc în mijlocul unor mari neajunsuri materiale.

Toate aceste, sunt tot atâtea dovezi concludente, despre forța creatoare a spiritului francez, care se manifestă în tendința sa spre ideal; iubirea de dreptate și ocrotirea libertății. În aceasta parte, a doua, a conferinței, a fost accentuată sublimitatea și forța inexpugnabilă a adevărilor eterne, propuse de religie, care pot forma, între popoare, raporturi mai durabile decât acelea cu caracter material, de astăzi, care duc așa de ușor la încăerări, cu amenințarea păcii universale și a civilizației. În centrul vieții umane de astăzi, deci, trebuie să stele religia, biserica creștină, cătră care se îndreaptă azi și necreștinii, precum și aceia cari, de pe urma concepțiilor materialiste, s'au convins de propria lor neputință, de a garanta prosperitatea și fericirea omenimei.

Spiritualitatea franceză, în acest sens își cultivă și formează tineretul; și, în conștiința că acesta e drumul mântuirii pentru întreaga lume de astăzi, conferențiarul nădăjduiește, că întreaga Creștinătatea va fi de acord...

Conferința, care aci a fost reprodusă numai foarte sumar, a stârnit un foarte viu interes și a fost răsplătită cu aplause nesfârșite. E e sunau nu numai distinsului conferențiar, ci și solului marel nașuni — soră, din Apus.

În seara aceleiași zile P. Sf. Episcop Andrei însuși a slujit, în catedrală, cu asistență de preoți și un diacon, slujba Acaftistului Domnului nostru Iisus Hristos. La slujbă a asistat și P. Sf. episcop al Parisului, precum și reprezentanții autorităților și multă lume de creștini. Sfânta slujbă l-a impresionat foarte plăcut pe înaltul oaspete, care a admirat nu numai forma slujgii orientale, ci și faptul, că întrebunțăm în cult limba vie, înțeleasă de toată lumea.

Seara, P. Sf. episcop Andrei a dat o masă, la care au luat parte, pe lângă înaltul oaspete, reprezentanții autorităților: dd. general, prefect și primar și suita P. Sf. Sfințitului dela Paris. Erau: d. prof. Bernard, secretarul Institutului francez din București, și d. Decamp, profesor din Arad.

A doua zi, în Sâmbăta Florilor, episcopul de Paris a slujit și s'a împărțit în biserica rom.-catolică, unde a fost însoțit de P. Sf. Sa episcopul nostru, iar de acolo, iarăși împreună, au vizitat așezămintele

bisericești și școlare-culturale din loc; ale romano-catolicilor, iar după masă a ținut să vadă biserica greco-catolică.

A cercetat, în aceeași zi, și Academia noastră teologică, la ora 12. Acolo, a fost prezentat de P. Sf. Sa episcopul nostru, care a grăit studenților în teologie despre catolicismul francez, în ipostasul său spiritual, desfăcut de legăturile politice.

P. Sf. Sa episcopul H. R. Beaussart, care a fost primit la sosire — după cum și la plecare — cu cântări din partea studenților noștri, li-a adresat cuvinte calde: să fie iubitori de Hristos și să caute să devină preoți vrednici.

P. Sf. Sa a vizitat institutul nostru, salele de curs, paraclisul; a semnat în „cartea oaspeților” și a plecat mulțumit de cele ce a văzut.

După vizitele făcute la domniile prefect și primar, a luat masa la reședință, dimpreună cu alta serie de invitați ai P. Sf. Sale episcopul nostru. Erau reprezentanții confesiunilor locale.

Au fost de față, din suită, cei doi profesori numiți; apoi ca reprezentanți: Dr. Otto Lakatos (r.-cat.); Iosif Popa, protopop (g.-c.), L. Tarnoczy (reformat); Dr. L. Vágvögyi prim-rabin (neolog) și Ioachim Schreiber, prim-rabin (ort.); ziaristii I. B. Martin („Știrea”) și Al. Károly (Hirlap) și redactorul organului eparhial.

La masă, care — oricât de variate erau limbile și „confesiunile” — a oferit înalte satisfacții duhovnicești, P. Sf. Sa ca amfitrion, și-a salutată înaltul oaspete, în termenii următori:

Prezența printre noi a unui reprezentant autentic al Franței, țară care în decursul istoriei a purtat totdeauna drapelul spiritualității în lume, precum și întrunirea cu acest prilej a șefilor tuturor confesiunilor religioase din acest oraș, care purtăm răspunderea pentru mântuirea sufletelor încredințate nouă de Dumnezeu, este un prilej binevenit de a ne concentra gândirea asupra problemei ce agită azi omenirea.

Vedem omenirea divizată în fronturi ideologice, pe care mintea omenească le-a iscodit, ca lozinci salvatoare. Aceste fronturi ideologice însă stau față în față, gata de conflict, pentru că orice concepție ce răsare din mintea omenească și se întemeiază pe forță, purtând în sine caracterul efemer al obiectivelor materiale, este lipsită de înălțimea spirituală unde rezidă înțelegerea superioară a vieții.

Noi, ca bisericești, care reprezentăm spiritualitatea pură în lume, suntem datorți să aducem omenirii corectivul care sublimiază ideologiile. E nevoie să creem frontul spiritualității, al cărui centru nu poate fi decât: Credința în Dumnezeu, Tatăl tuturor, al cărui fiu suntem toți oamenii, iar între oalță frați.

Pacea este idealul comun al omenirii, totuși fiindcă nu i se dă adevăratul înțeles, noțiunea ei circulă azi ca o monedă falsă printre noi. Pacea adevărată nu se poate întemeia: nici pe forță, nici pe arme, nici pe număr, ci pe iubirea de aproapele, care dă fiecărui ceea ce i se cuvine. Numai în această pace se află dreptatea și egalitatea între oameni.

Ideologiile politice trebuiesc și ele spiritualizate, lărgite, spre a salva noțiunea de „om” din strămele vederi actuale.

Înțelesul acesta spiritual al noțiunilor de „om” și „pace” îl vom obține numai întâlnindu-ne cu toții la picioarele aceluiaș Tată al nostru carele este în cer.

Să ne înălțăm sufletul pentru a privi lucrurile dela seninătatea de sus, și atunci barierele ce se ridică

jos la flece pas vor dispărea, iar orizontul se va nivela.

Fie ca întâlnirea noastră de astăzi să fie un început norocos de realizare a idealului de pace ce a răsunat oarecând de pe buze îngerești, ca o solite cerească, vestind :

„Mărire întru cel de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace, între oameni bunăvoire”.

P. Sf. Sa episcopul Parisului a răspuns numai decât, pornind dela cuvântul de pace și bunăvoire între oameni. Adăoga bucuria sa, că vede aceasta înțelegere între reprezentanții cultelor și că sunt de față și reprezentanții celor două culte evreiești. Spunea, că-l doare prigoana neindurată împotriva Evreilor și a îndemnat pe toți : să stăruie pentru triumful bunurilor superioare, morale, căci numai astfel poate fi salvată lumea de dezastru.

La masă, au răspuns toți reprezentanții cultelor — absentau, pentru motive sanitare numai protopopul ortodox sârbesc și superintendentul luteran — convergând, cu toții, în semnul aceluiași principii salvatoare ale creștinismului. Regretăm că, în lipsă de spațiu, nu putem da informații mai largi ; decât numai atâtă mai adăogăm : Căldura și sinceritatea, cari transpirau din rostul cuvântărilor, mai cu seamă a celor doi șefi-rabini, cari s'au jehbit de nenorocirile ce dau peste neamul lor, făcând apel, desperat am putea zice, la înțelegerea și forța superioară, ale Creștinismului chemat a preveni un cataclism fără precedent ce amenință lumea de azi.

După masă, incurând, la ora 4.10, P. Sf. Sa episcopul H. R. Beaussart a plecat la tren, luând drumul spre Alba-Iulia. De acolo va merge la Sibiu, la Oradea (unde va cerceta și pe P. Sf. Sa episcopul Nicolae); va trece la Budapesta, Sofia și în patria sa.

Am avut, așadar, un nou și distins oaspete, care a avut titlu la toată proverbiala ospitalitate românească, dându-i-se, și la Arad, totceea ce s'a putut, sub raportul ospitalității și a curtuosiei.

P. Sf. Sa a fost primit cu aceeași dragoste respectuoasă, cu care fusese primit, nu tocmai de mult, P. Sf. episcop Herold al marelui Biserici anglicane ce ni-se apropie sufletește tot mai mult.

Biserica ortodoxă, — cu patrimoniul său hăric și doctrinar, stabilit deodată cu temeliele ei, și trecută prin focul atâtor dureroase experiențe, cari l-au fost partea în cursul veacurilor, aici, — s'a desbrăcat și cu acest prilej, bucuroasă, de orice șovinism, pentru a da toate atențiile posibile unui distins sol, în care am văzut de altfel nu numai pe trimisul oficial al Statului francez, ci și o venerabilă și înaltă față bisericăască.

Despre ce să predicăm ?

16 Aprilie. Dumineca Tomii. „Pace vouă”. Aceste sunt cuvintele Mântuitorului adresate azi, oamenilor. Privind la cele ce se petrec azi în lume, cu drept cuvânt ne putem întreba, mai locuiește oare între oameni pacea lui Hristos ? Nu prea, căci oamenii de azi, deși nu toți, foarte mulți însă, numai cu buzele mai cinstesc pe Dumnezeu și lucrurile credinței, dar din inimă au scos pe Dumnezeu. Noaptea necredinței și negura îndoielilor, apasă cu greutate de plumb asupra omenirii. Azi, pretutindeni se propagă în lume, astfel de doctrine cari fiind pe toate căile și prin toate

mijloacele să isgonească pe Dumnezeu din mintea și inima omenirii.

Să ne examinăm viața, să vedem oare nu au influențat și asupra noastră aceste doctrine ? Nu cumva s'a strecurat și în sufletul nostru îndoiala ?

Oare față de Iisus mai păstrăm noi acea credință launtrică, vie, așa cum am moștenit-o dela strămoși, ori în sufletul nostru se ridică, un „dacă” un „dar” un „însă” ?

Viețuim noi oare o viață creștină după cuvintele apostolului ? (Rom. 1,7. Gal. 3,11).

Avem oare în sufletul nostru îndrăzneala mărturisirii credinței celei adevărate ? Oare nu sună fals pe buzele noastre cuvintele :

„Cred Doamne și mărturisesc...” ?

De cumva, la toate aceste întrebări, nu putem răspunde lămurit, înseamnă că și noi ne-am vândut nevinovăția și curăția credinței pentru o farfurie de flertură de linte, oferită de lume. Dacă în urma acestel constatări simți durere în inimă și ochii și-se umplu de lacrimi, încă nu este totul pierdut.

Mulțumește pentru aceasta lui Dumnezeu. Strigă împreună cu Toma : „Domnul meu și Dumnezeu meu ești Tu, numai tu Doamne !” Cu aceasta recunoaștere se va muta iarăși în inima ta și a mea și a tuturor pacea, pacea lui Hristos.

Informațiuni

Hristos a înviat !

Cu acest creștinesc salut întâmplăm, de ziua Sfintei Învieri a Domnului, pe cititorii și colaboratorii noștri, făcându-le cele mai bune urări !

Colonia Adea, tinăra noastră comunitate de frontieră, a primit, pentru zidirea unei biserici, următoarele ajutoare bănești : 10.000 Lei dela Ministerul Cultelor, și 50.000 Lei dela Rezidența regală Timiș. Darurile sunt foarte binevenite. Ele încurajează o restaurare a elementului românesc în aceea localitate, unde, pe vremea revoluției lui Horea, aveam parohie și chiar preot român. la cursul vremii am pierdut terenul. Acum îl recucerim. Mulțumirilor comunității ne alăturăm și noi, cu aceste cuvinte lămuritoare.

Biserica noastră din Drauț, a primit, prin bună voința d-lui procuror Ion Blănaru dela Trib. Arad dăruirile următoare : 1 Triod dela Baroul din Arad (700 Lei); 1 Pentecostar, dela Primăria Arad (500 Lei); 1 Moltfelnic, dela dl Dr. Aurel Crișan avocat și de dl Ștefan Popovici notar public, din Aradul-nou (600 Lei); 1 Liturghier dela dl Dr. Gheorghe Sârbz avocat Arad (500 Lei); 1 Carte de Tedeum dela dna L. Crișan (100 Lei); 2 Octolce Bogate dela dl Dr. Clumpla adv. Arad și dl Dr. Simion Damian avocat în Arad (300 Lei); 2 Ceasloave dela dl Tr. Leuca avocat, Arad și dl Dr. A. Demian avocat, Arad (300 Lei); 1 Icoană pictată pe lemn, dela dl procuror Ion Blănaru (250 Lei); 1 căniță de argint, dela dna Cornelia Artimon născ. Ungurian, pentru încălzirea apel la Sft. cuminecătură (100 Lei); 1 linguriță de argint pentru cuminecarea bolnavilor, dela dna preoteasă Victoria C. Ungurean (50 Lei). Totalul acestor dăruiri fac 3400 Lei.

Relevăm și împrejurarea, că icoana dăruită de d-l procuror, reprezentând pe S. Paraschiva, a fost dăruită ca reprezentând pe patroana mamei D-Sale.

Nr. 2942/1939.

Comunicat

Ministerul Sănătății a deschis a doua *campanie sanitară pe țară*, care a început în 15 Martie a. c. și va dura până în luna Noembrie.

Invităm pe toți P. C. Preoți din eparhie să dea tot sprijinul D-nilor doctori pentru buna reușită a campaniei sanitare.

Arad, în 4 Aprilie 1939.

† Andrei
Episcop.

Nr. 2571/1939.

Comunicat

În executarea ordinului Nr. 4343 A, din 25 Februarie a. c. al Ministerului de Interne, Direcția Administrativă de Stat, cu onoare Vă facem cunoscut, că Ministerul Culelor și Artelor, prin adresa Nr. 4977/1939 a comunicat numitului departament al Internelor, că la praznicul Bobotezei numai preoții bisericii dominante au dreptul să se prezinte cu Sf. Cruce și apă sfințită, spre a binecuvânta — după tradiția țării, — clădirile, în care sunt instalate instituțiile publice.

Ceeace se comunică tuturor of. protopopeșii și parohiale spre știre și conformare.

Arad, la 27 Martie 1939.

Consiliul Eparhial

Concurse

Pentru întregirea parohiei *Sânicolaul-Mare*, protopopiatul Comlăușul-mare, jud. Timiș-Torontal, rămasă vacantă în urma pensionării preotului Ioan Popoviciu, în conformitate cu ordinul Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 2168/1939, se publică concurs cu termen de 30 de zile.

Parohia e de clasa I.

Venitele acestei parohii sunt:

1. O sesiune parohială (36 jugh. cad.) și două grădini.
2. Stolele legale, conform normei stolare în vigoare.
3. Birul parohial, luat din oficiu.
4. Salarul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.
5. Locuință, deocamdată, nu este.

Alesul va catehiza, fără nici o remunerație, la școala primară și de agronomie și va conduce socotile bisericesti. Va achita toate impozitele către Stat și comună după beneficiul parohial.

Parohia se compune din partea numită „Capul satului”, cu satul nou dela gara de sus, de aci luând partea dreaptă a drumului de piatră, spre centru, până la podul cel mare de piatră.

Concurenții, în conformitate cu dispozițiile ordinului Nr. 2324/1938, vor cere aprobarea Prea Sfințitului Sale Părintelui Episcop pentru a putea candida iar cererile de concurs adresate Consiliului parohial din Sânicolaul-mare, însoțit de toate actele necesare, se vor trimite Venerabilului Consiliu eparhial din Arad.

Cu asentimentul protopopului tractual și cu stricta observare a dispozițiilor art. 33 din regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sfânta biserică din localitate spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorle.

Din ședința dela 5 Martie 1939.

Consiliul parohial

în înțelegere cu Dr. Ștefan Clorofana, protopop.
2—3

— □ —

Nr. 1927—1939.

Pentru întregirea parohiei *Moșilor*, rămasă vacantă prin trecerea pr. Sabiu Sas la altă parohie, se publică concurs cu termen de 15 zile.

Venitele parohiei sunt:

1. Sesiunea parohială de 32 jug. cad. teren arabil.
2. Stolele legale.
3. Bir parohial câte 15 (cincisprezece) litri porumb sfărmat, sau, în lipsa acestuia, câte 20 (douăzeci) Lei dela fiecare număr de casă, unde preotul va fi chemat să facă sfeștanle.
4. Salarul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.
5. Dreptul de pășune și pădure, întocmai ca și ceilalți locuitori ai comunei.
6. Locuință parohială, deocamdată nu este.

Parohia este de cl. a II-a.

Alesul va catehiza, fără altă remunerație elevii școlii primare, va predica regulat în sfânta biserică și va achita toate impozitele către Stat și comună, după beneficiul parohial.

Cel ce doresc să ocupe această parohie își vor înainta cererile de concurs, însoțite de toate actele de calificare Ven. Consiliului eparhial din Arad.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 21 Martie 1939.

† ANDREI,
Episcop.

P. Givulescu,
cons. ref. eparhial.

— □ —

2—2

Nr. 2266—1939.

Pentru îndeplinirea parohiei a II a din *Apateu*, cu filia Satu-nou, se publică concurs cu termen de 15 zile. Venitele parohiei sunt:

1. Casă parohială cu intravilan.
2. Stolele legale.
3. Birul legal.
4. Salarul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.
5. Sesiunea parohială dela filia Satu-nou, circa 24 jug. cad. 663 st. p.

Parohia este de cl. II.

Cel ce doresc să ocupe această parohie să-și înainteze cererile de concurs, însoțite de documentele de calificare Ven. Consiliu eparhial din Arad.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 21 Martie 1939.

† ANDREI,
Episcop.

P. Givulescu,
cons. ref. eparhial.

— □ —